DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI

Nr.688 WTOREK 18.LIPCA 1944 r. ROK V.

GRODNO ZDOBYTE - KOWNO W OGNIU DZIAŁ.

Walki o Grodno trwały 3 dni,miasto - zostało wzięte szturmem przez wojska sow. W tej chwili kolumny rosyjskie ścigając - pobitych Niemców,idą dwukierunkowo : na - Suwałki i Białystok. W ataku na Kowno Rosjanie dotarli do Niemna i na szerokości-12o km.sforsowali go w kilku miejscach i utworzyli szerokie przyczółki,przez które wlewają się wgłąb Litwy czołgi i piechota. Wojska rosyjskie podeszły już pod Kowno , którego linie obronne znajdują się w ogniu artylerii. Zdobyto tu Olitę. Sforsowanie-Niemna zdecydowało o możliwości przekro - czenia przez Rosjan granicy Prus Wschod - nich,od których dzieli ich zaledwie kilka dni marszu. W drodze do Prus zajęto 2o - miejscowości.

Zdobycie Grodna i szybki postęp --- wojsk rosyjskich postawiły Białystok i - Brześć w bezpośrednim zagrożeniu. Rosja - nie zajęli Berezę Kartuską,Janów Podlaski oraz Skidel - 2o km.od Białegostoku. ---- W pochodzie na Brześć Litewski zdobyto - 3oo miejscowości. Wojska sow.posunęły się za Pińsk o 4o km.i zdobyły Juchnowicze. -

Na froncie bałtyckim ofenzywa rozwija się pomyślnie. Rosjanie zdobyli Opoczkę i Sebesz oraz 1oo miejscowości w dro - dze na Rygę. Między Dryssą a Dynaburgiem-zajęto 3o miejscowości.

Wciąż jeszcze brak ze strony rosyj - skiej potwierdzenia komunikatu niemieckie go o sowieckiej ofenzywie na Lwów. Moskwa donosi tylko o zniszczeniu od soboty 14o-czołgów,co wskazywałoby na większe natę - żenie walk. PAT wydała następujący komu - nikat : na rozkaz rządu i nacz.dowództwa-Polska Armia Krajowa przeszła z działań - dywersyjnych do otwartej walki i współpra cuje z wkraczającymi wojskami sowieckimi. Polska oczekuje od innych narodów sprzy - mierzonych uznania jej ofiar i trudów,po-noszonych w tej wojnie. W rej.Biłgoraju - pułki A.K.związały w walce 4 dywizje niem. piechoty,zaopatrzone w czołgi. Oddziały - AK przebiły się przez niem.pozycje i za - dały wrogowi ciężkie straty.

W Prusach Wsch.nowozaciężni rekruci-budują gorączkowo fortyfikacje i okopy.-- Prasa szwedzka donosi o panice w Prusach-Wsch. Nikt tam nie troszczy się o dokumenty,ani o karty żywnościowe,wszystkie wła-ściwie wyjeżdżają. Specjalnie zaznacza się - to w miejscowościach Wystruć i Gębin. --- Z Królewca przewieziono do Gdyni i Gdań - ska 3 suche doki i inne urządzenia portowe.

Moskwa wykorzystuje swe obecne zwy - cięstwa na dwu odcinkach : propagandy wewnętrznej i pretensji terytorialnej.Wczoraj przemaszerowało przed Kremlem 57.ooo-jeńców niem.ze swymi generałami na czele. Tłumy mieszkańców Moskwy święciły tryumf-oręża sowieckiego. Rośnie również skala - pretensji terytorialnych. "Prawda" pisze, że "najważniejszymwwydarzeniem wojskowym-i politycznym jest zajęcie Wilna. Otworzy to drogi do oswobodzenia państw bałtyc - kich,do oswobodzenia całego radzieckiego-Bałtyku".

INNE FRONTY.

WŁOCHY. - Arezzo /6o km.od Florencji/ zostało zdobyte szturmem przez wojska brytyjskie. Po zajęciu Arezzo sprzymierzeni-posuwają się na Florencję dwoma szosami , przekroczyli oni rzekę Arno i zajęli Castiglione Fibochi,na wschód od Arezzo zdobyto Gubbio. Piąta armia oskrzydla Livorno. Patrole znajdują się już w Montenero, o 6 km.od centrum Livorna,które Niemcy - spiesznie ewakuują. Pod Poggibonsi odparto niem.kontrataki. Od 11.5.br.wzięto we Włoszech 4o.ooo jeńców. Na rzece Pad zniszczyło lotnictwo 22 mosty.

Naczelny wódz gen.Sosnkowski przybył do drugiego korpusu polskiego we Włoszech, gdzie został powitany przez gen.Andersa.-Gen.Sosnkowski udał się następnie do Rzymu i złożył wizytę gen.Aleksandrowi.

ZACHOD. - Na odcinku Caen wojska brytyjskie posuwają się wzdłuż rzeki Odon - wśród zaciętych walk. Zdobyto Evrecy, No-

yers,Bretteville. Zajęte Esques zostało odbite przez Niemców. Rommel ściąga wszystkie stojące do dyspozycji posiłki. Amerykanie na swym odcinku zdobyli Latibaux,dotarli do Lessay,Periers i St.Lo. W ostatnim mieście toczą się walki uliczne. Z powodu złej pogody lotnictwo liniowe sprzymierzonych wykonało tylko 6oo lotów bojowych nad terenem walk. Lotnictwo taktyczne dokonało niezwykle ciężkiego nalotu na linie komunikacyjne w głębi Francji. Jeden z brytyjskich rzeczoznawców wojskowych stwierdza, że conajmniej 5o proc.czołgów niem.we Francji jest zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działalności lotnictwa i artylerii.

WOJNA LOTNICZA. - W sobotę 1.ooo bombowców USA bombardowało czwarty raz z rzędu Monachium. Inne formacje uderzyły na Saarbrücken. Nie wróciło 15 maszyn. W nocy Moskity atakowały Berlin,w następną noc Zagł.Ruhry. Z baz włoskich 5oo bombowców niszczyło przemysł we Wiedniu,Setki innych maszyn bombardowało lotniska na Węgrzech i połud.Francję. 5oo maszyn atakowało rafinerie w Ploesti i pod Belgradem. Z wszystkich tych operacyj nie wróciło 2o maszyn, zniszczono zaś 44 niem. Lotnictwo śródziemnomorskie wykonało w ubiegłym tygodniu lo.ooo lotów. Ponad 6.ooo ton bomb zrzucono na rafinerie nafty w Rumunii i na Węgrzech. W półn.Włoszech zniszczono 57 mostów. Srednie amer.bombowce dokonały kilka dni temu pierwszego nocnego nalotu na Rzeszę.Trzymano to w tajemnicy,ponieważ wszystkie samoloty powróciły i Niemcy prawdopodobnie nie wiedzieli przez kogo zostali zaatakowani.

MORZE. - Komunikat admiralicji bryt. donosi,że polski kontrtorpedowiec "Błyskawica" wraz z kanadyjskim "Tartar" zatopiły koło Ille de Croix,2 duże statki niem., na trzecim zaś wznieciły pożar i zostawiły go tonący. Samoloty bryt.zatopiły lub uszkodziły lo statków nieprzyjacielskich bez strat własnych. W zatoce Biskajskiej spalono duży transportowiec i zatopiono trawler.

DALEKI WSCHOD. - W Nowej Gwinei rozpoczęła się wielka bitwa z armią japońską, otoczoną między Wewak a Itape. Pierwszy atak został odparty,przyczym Japończycy ponieśli znaczne straty. Była to jedna z najgwałtowniejszych walk,stoczonych od początku wojny z Japonią. XVIII armia japońska przegrupowuje się po nieudałej próbie wyłamania się na zachód. Przeszkadzają jej w tym samoloty amer.i okręty wojenne.

Amer.piechota wylądowała na wyspie oddalonej o dwie mile od wyspy Saipan i zajęła ją po pokonaniu oporu Japończyków. W czasie walk na wyspie Saipan poległo dwu admirałów jap.,z których jeden kierował swego czasu atakiem na Pearl Harbour.

ROZNE WIADOMOSCI.

Dnia 13.bm.odbyło się posiedzenie Rady Ministrów pod przewodnictwem prem. Mikołajczyka. Po rozpatrzeniu sprawozdania politycznego,złożonego przez premiera, Rada wysłuchała sprawozdania min.Stańczyka z jego pobytu w USA,gdzie na konferencji pracy występował jako delegat rządu, jak również sprawozdania na temat sytuacji uchodźców polskich w Meksyku.

Ojciec św.przyjął na posłuchaniu włoskiego premiera Bonomi.

Minister marynarki USA Forestal zarządził w wykonaniu rezolucji Kongresu dochodzenia w sprawie zaniedbań dowództwa amerykańskiego w Pearl Harbour z początkiem wojny. Postępowanie rozpoczęło się w poniedziałek.

Z Kairo donoszą,że przed wojskowym trybunałem greckim został ukończony proces przeciwko pierwszej serji oskarżonych o udział w buncie wojskowym w kwietniu br. Dwunastu oskarżonych skazano na śmierć, dwunastu na karę dożywotniego więzienia.

Radio Sztokholm donosi,że w środę Niemcy otworzyli ogień karabinów maszynowych w Kppenhadze na demonstrantów,którzy składali wieńce w miejscach,gdzie w czasie generalnego strajku zginęli Duńczycy z rąk niemieckich.

OSTATNIE WIADOMOSCI - godz.9.2o rano.

- Wojska rosyjskie przełamały niem.linie obronne przed Brześciem i oddalone są od miasta tylko o 3o km. Po obu stronach Niemna toczą się ciężkie walki,bowiem Niemcy rzucają wszystkie odwody dla powstrzymania rosyjskiego marszu na Prusy Wschodnie.

- "Daily Mail" omawia sprawę ukarania niem.zbrodniarzy. Zastanawia się kto ich będzie karał i przypomina,że po ostatniej wojnie Niemcy oszukali narody sprzymierzone. Obecnie zadaniem aliantów będzie ukaranie zbrodniarzy. W Londynie pracuje komisja dla badania zbrodni wojennych.Nie ma dziś czasu do stracenia,przemówienia Londynu i Waszyngtonu nie wystarczają. Do Niemców trzeba mówić językiem dla nich zrozumiałym tj.siłą i karą.

---.---.---

GENERALNY GUBERNATOR I JEGO URZEDNICY.

Ostatnio pod przewodnictwem p.Franka odbyło się posiedzenie rządu G.G., o którym prasa miejscowa doniosła oczywiście tylko rzeczy najważniejsze. A więc n.p.gubernator wyraził współczucie ludności G.G.,cierpiącej teror bolszewicki i zgłosił w imieniu tej ludności gorący protest przeciw temu krwawemu terorowi.- Czy można sobie wyobrazić większy cynizm kata niemieckiego,by w tym momencie,kiedy w całej Polsce szaleje teror niemiecki zanosić tak kłamliwy protest. Kiedy na ulicach Warszawy,Krakowa,Katowic i innych miast rozstrzeliwuje się i wiesza niewinnych obywateli,gdy tysiące ich znosi najcięższe cierpienia w szeregu obozów karnych i więzień,gdy za najdrobniejsze przewinienie jak n.p.w Krakowie za przekroczenie godziny policyjnej idzie się do kamieniołomu Libana w Podgórzu na 3 miesiące najcięższej katorgi, wtedy odpowiedzialny za te bezprawia gubernator rozdziera szaty i wylewa krokodyle łzy. Wiąże się z tą kwestią zagadnienie,kto lepszy : Niemcy czy bolszewicy ? Polacy odpowiadają na to jednym tchem,nie chcemy ani jednych ani drugich - ale kiedy krwawy przebieg wydarzeń zmusza Polaków do wyboru,do oświadczenia się po jednej albo po drugiej stronie,to dzisiaj wobec postawy i terorystycznej akcji Niemców,wszyscy patrzą z utęsknieniem kiedy się to skończy,kiedy wreszcie zwycięski miecz aliantów i sowietów przepędzi z Polski szalejących katów ioprawców. Dzisiaj postronie Niemców stoją tylko Volksdeutsche,płatni agenci oraz zaprzańcy w rodzaju Skiwskich i Burdeckich,którzy dobrze zdają sobie sprawę z tego,co ich w najbliższej przyszłości czeka. Więc na nic sztuczne nastroje,zapewnianie świata,że Polacy pracują dla dobra nowej niemieckiej Europy,że rolnik urzędnik czy robotnik spełnia swój"niemiecki"obowiązek. Tak jest,spełniają oni swój onowiązek,ale jest to obowiązek nasz,polski,wobec własnego narodu. Więc rolnik produkuje w najcięższych warunkach żywność dla polskiej ludności,produkuje on nawet z konieczności dla okupanta,ukrywa co może z kontyngentów, aby z nadwyżek wyżywić głodującą ludność po miastach. Ludność nasza po miastach wymiera na gruźlicę,polskie dzieci zapadają na najcięższe choroby,zwłaszcza teraz na przednówku,a urzędnicy pana gubernatora obsadzili wszystkie przejazdy,koleje i dworce i obrabowują przejeżdżających z zakupionej żywności,niezbędnej do dożywiania dzieci oraz robotników i urzędników,z których pracy rząd niemiecki jest tak zadowolony. Bo ci górnicy,robotnicy fabryczni, sędziowie,urzędnicy,nauczyciele i t.d.pracują ponad siły - to prawda - ale tylko i wyłącznie dla swego społeczeństwa,a nie dla interesów najazdu. O tym świat jest przekonany i dobrze poinformowany.

Wszyscy zdajemy sobie dobrze sprawę z tego,że dni pobytu Niemców na terenie Polski są już policzone. Będą jeszcze stawiać rozpaczliwy opór,ale zwolna i z ociąganiem się będą z dnia dzień skracać front i wymijać skierowane uderzenia,by zająć wtyle dobrze upatrzone pozycje,aż znajdą się za Odrą. I w takiej to sytuacji szef okupacji i jegonciężko myślący rząd ofiarują urzędnikom G.G.podwyższenie pensji, rozszerzenie ubezpieczeń społecznych a poszkodowanym przez działania wojenne wyrównanie w odpowiedniej chwili poniesionych strat. Nie wiadomo co tu bardziej podziwiać,głupotę czy bezczelność. Zagłoba podarował królowi szwedzkiemu Niderlandy,a gubernator ofiarowuje przed samą ucieczką z Krzeszowic,gdzie był przez 5 lat na pijackich wywczasach,urzędnikom ubezpieczenia a poszkodowanym odszkodowania wojenne. Przez całe 5 lat urząd G.G.i jego szef patrzyli spokojnie na głód,brak odzieży,opału u urzędników,pozbawianie ich mieszkań dla bylejakiego przybłędy niemieckiego,który z kelnera stawał się u nas dyrektorem urzędu,a dziś,właśnie na odchodnem,ofiaruje im podwyżkę pensji. Nagle teraz,hdy maszyna wojenna i administracyjna Niemiec stoi u szczytu wysiłków,odkrył urząd okupacyjny,że G.G.znajduje się w korzystnej sytuacji budżetowej. Wolne żarty,nie jesteśmy tacy naiwni. Trzeba będzie przez szereg lat naprawiać po was wyrządzone państwu polskiemu szkody. Przecież to jest tajemnicą poliszynela,że puściliście w ruch maszyny drukarskie do wybijania polskich banknotów nietylko w G.G.,ale także i na terenie Rzeszy. A natomiast nasze monety srebrne wagonami wywieziono do Vaterlandu. Gdy więc urzędnik przez 5 lat przymierał głodem,to już ten wasz dodatek,uświetniający odwrót armii niemieckiej,nie wywrze żadnego wpływu na dolę pracującej polskiej in-

teligencji. A ona jak była mężną w cierpieniu,tak będzie nadal twórczą i wytrwałą w pracy w odrodzonej i wolnej Polsce.-

WIADOMOSCI RADIOWE.

- Duńska Rada Wolności wezwała wszystkich Duńczyków do uczczenia pamięci tych, którzy polegli w walkach ulicznych. Jutro ma być dwuminutowa cisza z tej okazji. - Niemcy zgadzają się obecnie na wszystkie żądania Duńczyków. Wolna Rada Duńska wysłała swych przedstawicieli do Moskwy i do Londynu. Rząd duński i Wolna Rada ogłosiły,że zerwanie stosunków z Rosją w roku 1941 nastąpiło na skutek nacisku ze strony Niemiec.

- Jugosłowiański król Piotr utworzył nowy gabinet pod przewodnictwem prem.Subaczica. Premier objął również resorty wojny i spraw zagranicznych. W skład gabinetu wchodzi dwu Chorwatów,dwu Serbów , dwu Słoweńców i dwu przedstawicieli marszałka Tito. Premier wyraził się z wielkim uznaniem o walkach marsz.Tito o wyswobodzenie kraju i oświadczył,że nowy rząd skupi koło siebie wszystkie siły demokratyczne. Jego celem jest niezależna,szczerze demokratyczna,sfederowana Jugosławia.

- Brytyjskie ministerstwo spraw wewn.oświadczyło dzisiaj,że za zbrodnie dokonane na Żydach węgierskich odpowiadać będą nietylko Niemcy,ale i rząd obecny i niemiecki sztab główny,który mógł tym walkom położyć kres.

- W przemówieniu radiowym z Kairu premier grecki stwierdził rozbicie rokowań między rządem narodowym greckim a partią EAN,działającą w Grecji. Premier stwierdza,że partia wysunęła warunki,będące w zupełnej sprzeczności z uchwałami konferencji międzypartyjnej w Libanonie i przyjęcie tych warunków byłoby równoznaczne z objęciem przez tę partię władzy nad wszystkimi powstańcami w Grecji.

- Rząd rosyjski wniósł protest z powodu przepuszczenia przez zach.granice Turcji samolotów niemieckich,które ze swych baz w Bułgarii atakowały obiekty w Rosji. Protest dotyczy również niemieckiego okrętu wojennego,który wypłynął do akcji przeciwko rosyjskiej flocie czarnomorskiej z Trapezuntu nad morzem Czarnym. - Z Ankary donoszą,że rząd turecki podjął potrzebne zarządzenia w celu wzmocnienia tureckiej obrony przeciwlotniczej.

- Na uniwersytecie w Rzymie usunięto 25 profesorów faszystowskich.

- Generalny strajk w Kopenhadze i 25-ciu innych miastach duńskich trwał 9 dni pomimo teroru i gestapo. Nawet oficjalne czynniki niemieckie stwierdzają,że 1/ strajk był zorganizowany.Strajkowali pracownicy wszystkich instytucji użyteczności publicznej,cały ruch był zahamowany. 2/Dochodziło do walk ulicznych. Zabici i ranni byli po obu stronach. 3/Wszelkie wezwania władz niemieckich i duńskich do zaprzestania strajku były bezskuteczne.- 4/Strajk ustał dopiero na wezwanie "Wolnego Komitetu Duńskich Robotników". 5/ Najważniejsze żądania strajkujących zostały uwzględnione,a to : a/rozwiązanie organizacji duńskich narodowych socjalistów, b/skrócenie czasu pracy, c/zniesienie godziny policyjnej, d/przyrzeczenie nie wywierania represji na strajkujących.

- Korespondent radia brytyjskiego podkreśla wysiłki niemieckiej propagandy, zdążające do przywrócenia Mussoliniemu jego autorytetu. Od pewien czas ogłaszane są komunikaty,donoszące o jego zarządzeniach jako szefa tzw.republikańskiego rządu faszystowskiego oraz zdjęcia fotograficzne w otoczeniu różnych osobistości urzędowych. Urzędowe miejsce pobytu Mussoliniego jest nie znane. Według uzyskanych informacji przebywa on nad jez.Gardia,gdzie próbuje doprowadzić do ładu swe rozklekotane nerwy. Jego syn Vittorio przebywa w Monachium,a córka Edda Ciano - której mąż został rozstrzelany - w Szwajcarii. Niektórzy ministrowie urzędują w Bolonii,inni w Wenecji. Charakterystycznem było zarządzenie Mussoliniego, przekazujące robotnikom szereg fabryk w Mediolanie i Turynie. Jak wiadomo ruch robotniczy w tych miastach jest najbardziej uświadomiony i najczynniej zawsze przeciw stawiał się faszyzmowi.

- Wicepremier Atlee odpowiedział na pytanie czy gdyby część Niemców chciała dzisiaj zmiany rządy na demokratyczny, czy Niemcy byliby traktowani według zasad Karty Atlantyckiej. Atlee oświadczył,że Anglia walczy aż do zupełnej kapitulacji Niemiec i zniszczenia reżimu hitlerowskiego. Niemcy muszą zrozumieć,że gołosłowne oświadczenia nie znajdą wiary u nikogo, muszą wystąpić czynnie. Niemcy powinni sobie zdać sprawę z tego,że im dłużej będą popierać własny rząd,tym większa spadnie na nich odpowiedzialność wobec innych krajów.

NA FUNDUSZ PRASY : Scipio-1oo,Góra-55, Gromada-5o,Puchacz-5o,Ka-5o zł.